
Notat

Til: Ståle Fosli

Kopi til:

Saksbehandler: Christine Haakstad

Vår referanse: 20/10995- 8 / PLANID-461, PLANNAVN-Bekketunet, PLANTYPE-35, FA-L12, GBNR-117/3, HIST-2019/5110

Dato: 15.03.2024

Intern høring - uttalelse fra kultur

Innenfor planområdet ligger det to nyere tids kulturmiljøer som er registrert i kulturminneplanen:

Gystad gnr. 117/3:

Tunet ligger ved møtet mellom eldre ferdselslinjer fra Algarheim, Rambydalen og Ekornrud, og representerer det eldste felles tunområdet på Gystad. I dag er det særlig den gamle hovedbygningen og stabburet som markerer stedet. Hovedbygningen er et dobbeltbredda midtgangshus i utpreget sveitserstil etter påbygg av 2. etasje rundt århundreskiftet, med høy autentisitet i detaljer. Stabburet er av tradisjonell, rettvegget type med sveitserstak og inngang på langside. På tunet står også skjul og sidebygning fra 1930-/1940-tallet.

Tunet ligger på en slak høyde over to bekkeløp, og har god synlighet i det ellers relativt flate terrenget. Bebyggelsen ligger fortsatt i tilknytning til åpen jordveg. Bekkeløpene er kantet med trær, noe som gir landskapsbildet verdifull variasjon.

Våningshus og stabbur er typiske og fine representanter for byggeskikk på gårder rundt århundreskiftet. Det viktigste er likevel at den gjenværende bebyggelsen markerer det gamle tunstedet på Gystad, selv om driftsbygningen er borte. Tunet representerer et eldre lag av bosetting i området, som sammen med de eldre ferdselslinjene og arkeologiske kulturminner forteller om kulturhistoriske strukturer av stor verdi. Tunet er et verdifullt element i den gamle Algarheimsvegens kulturlandskap.

Tunet ligger derfor i verneklasse 3 (lokal verdi) i kulturminneplanen, med relativt høy vurdering. Det er en målsetting å bevare tunet som en markering av det gamle hovedbølet på Gystad, ta vare på hovedbygning og stabbur med mest mulig bygningsmessig autentisitet, og bevare landskapsbildet med tunets tilknytning til jordveg og den gamle Algarheimsvegen.

Selv om omgivelsene vil endres og jordvegen forsvinne med utbyggingen, vil tunet fortsatt ha verdi som markering av det gamle hovedbølet, og ved tilknytningen til den gamle Algarheimsvegen. Tunet bør derfor ved regulering gis hensynssone H570 for bevaring av kulturmiljø, med bestemmelser som sikrer bygningene og synligheten fra den gamle hovedvegen.

Gystadflaen gnr. 117/13, 606:

Gårdstun/småbruk med hovedbygning/midtgangshus som er ombygd mange ganger, og i dag har preg fra 1950-tallet. På tunet står også et lite, tradisjonelt stabbur og driftsbygninger fra 1930-/1940-

tallet og seinere. TUNET ligger i laveste verneklasse i kulturminneplanen (VK4). Ved eventuell rivning vil det stilles krav om antikvarisk dokumentasjon.